

Prosedyre for stell av pasienter i hjemmet med påvist covid-19

Dokumentadministrator: Ingrid Meaas

Gyldig fra: 20.03.2020

Revisjon: 1.0

Godkjent av: Ellen Andersen

Revisjonsfrist: 16.09.2020

ID: 29799

Formål

Forsvarlig og helhetlig stell av pasienter i hjemmet med påvist covid-19.

Omfang/Virkeområde

Helsepersonell og ufaglærte med god opplæring i hjemmetjenesten som følger opp pasienter med påvist covid-19.

Ansvar

Tjenesteleder i den enkelte bydel.

Aktivitet/Beskrivelse

Ved pleie av pasienter med påvist covid-19 skal anbefalinger om bruk av smittevernutstyr og smittevernrutiner fra FHI følges. Se FHI sine anbefalinger her: <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/helsepersonell/tiltak-i-hjemmetjenesten/>

Prosedyren deles inn tre faser:

- 1: Stell av pasienter med påvist covid-19 med milde symptomer.
- 2: Stell av pasienter med påvist covid-19 med moderate symptomer, men vurdert til å forbli hjemme.
- 3: Stell av pasienter med påvist covid-19 med kraftige symptomer, men vurdert til å ikke behandles på sykehus.

1: Stell av pasienter med påvist covid-19 med milde symptomer

Oppfordre pasienter med milde symptomer til å stelle seg selv som normalt.

Hjemmetjenesten kan oppfordre pasienten til:

- Å fortrinnsvis dusje under rennende vann.
- Å stelle seg selv foran vaskeservant.
- Å utføre grundig tannpuss og munnstell.

2: Stell av pasienter med påvist covid-19 med moderate symptom, men vurdert til å forbli hjemme

Ved behov for tilrettelegging av stell eller bistand i stell, kan hjemmetjenesten oppfordre pasienten til:

- Å dusje under rennende vann- eventuelt sittende på en stol/krakk med bistand.
- Å stelle seg selv foran vaskeservant- sittende på stol/krakk med bistand.
- Å stelle seg selv på sengekant med bistand.
- Planlegg stellet godt før du starter: Rydd og vask et arbeidsbord og legg frem alt du trenger av utstyr; det kan være praktisk å henge en plastpose ved sengekanten for å legge skittentøy og/eller urent sengetøy i. Ha en søppelbøtte i nærheten.
- Oppfordre/hjelpe til med tannpuss og munnstell.

3: Stell av pasienter med påvist covid-19 med kraftige symptomer, men vurdert til å ikke behandles på sykehus

I denne fasen vil god pleie og lindring være hovedfokus.

For en person som er alvorlig syk er gjennomføring av stell ekstra belastende. Det er anbefalt å være to som utfører stellet hvis mulig. Vurder fortløpende om kun deler av stellet skal prioriteres dersom pasientens tilstand tilsier at et fullverdig stell ikke kan gjennomføres.

Planlegg stellet godt før du starter, vurder følgende tiltak:

- Er det forordnet smertelindring, vurder å gi dette i forkant av stellet. Vent til smertestillende effekt før oppstart av stellet.
- Informer pasienten før og underveis i stellet.
- Skap trygghet; snakk og beveg deg rolig.
- Ved pustebesvær bør overkroppen være hevet for å lette pasientens respirasjonsarbeid. Vurder om sengens hodeende skal være hevet gjennom stellet.
- Vær oppmerksom på at pasienten kan bli dårligere etter et stell, med forverret respirasjon og sirkulasjon. Observer om situasjonen forbedrer seg etter noen minutter eller om den forblir forverret. Dersom pasienten ikke blir bedre, kontakt hjelp eller forhold deg til planen som er gjort med fastlegen.
- Skifte av sengetøy utføres ved behov. Det er praktisk å utføre lakenshift i forbindelse med stell.
- Etter at kroppen er vasket, smøres og masseres trykkutsatte områder som ører, skulderblad, albuer, ryggspylen, hoften, hælene og setet.
- Snu og endre stilling er viktig for å lindre smerte og unngå trykksår. Om ikke pasienten orker å ligge på siden, kan små stillingsjusteringer ha stor effekt på smerte og forebygging av trykksår.

Viser til VAR prosedyre og korte filmer om stell av pasient i seng:

<https://www.varnett.no/portal/procedure/7650/15>

<https://vimeo.com/108934719>

<https://nhi.no/sykdommer/kreft/den-siste-tiden-hjemme/a-stelle-en-doende/>

<https://www.varnett.no/portal/procedure/7698/15>

Munnstell/ tannpuss

Alvorlig syke opplever ofte at det dannes mindre spytt i munnen. Tørre slimhinner, sopp eller sårhet i munnen fører til at den syke opplever stort ubehag og mister lysten på mat og drikke.

Planlegg godt før du starter munnstellet:

- Legg frem alt utstyr du trenger.
- Sett pasienten godt opp i sengen dersom tilstanden tillater det. Hvis pasienten er veldig dårlig kan pasienten eventuelt ligge på siden slik at spytt/vann renner ut i et pussbekken eller lignende. Oppfordre pasienten til å spytte.
- Puss både tennene og tungen for å motvirke belegg i munnen og dårlig ånde.

Rengjør med vann; veiled pasienten til å skylle selv og spytte i et beger/pussbekken, eller skyll med pensler/kompresser. <https://www.varnett.no/portal/procedure/7834/15>

Kompetanse

Ut ifra kriterier i BOB og tilstanden til pasienten, skal leder prioritere riktig kompetanse.

Hjemmel

Helsepersonelloven [LOV-2019-04-10-11](#) fra 01.10.2019

Smittevernloven [LOV-2019-06-21-46](#) fra 01.07.2019

Utstyr

- Smittevernsutstyr, søppelsekker og desinfeksjonssprit.
- Rent sengetøy, rene håndklær og kluter, bleier og kladder, rene klær.
- Tannbørste, tannkrem.

Referanser

FHI.no <https://www.fhi.no/>

VAR healthcare.no <https://www.varnett.no/>